

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Ethica Symbolica E Fabularum Umbris In Veritatis Lucem
Varia Ervditione Noviter evoluta**

Pexenfelder, Michael

Monachii, 1675

3. Litterarum unilitas & oblectatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68709](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68709)

scena voluptate, meliore oblectamento capta. Hinc Sapiens post verba hinc posita, subjunxit: *Ut custodiat te à muliere extranea, & ab aliena, qua verba sua dulcia facit.* Scilicet à pellaci voluptate. Notum est, quod de S. Gregorio Nazianzeno legitur; cui per visionem sese quasi amicas obtulerunt *Sapientia & Castitas*, specie duarum virginum sororum, quarum utriusque amore mirificè capiebatur; potuitque illud Salomonis meritò de se usurpare: *In amicitia illius (Sapientiae) delectatio bona, & in operibus manuum illius honestas sine defectione.* Sap. 8.

III. (c) Musæ se invicem manibus, velut ad choreas incundas, complexæ, sunt *Artes Liberales* inter se, tanquam *sorores* connexæ; Inde Musis hoc nomen mansit; quas aliqui volunt dictas, quasi *opus soras*, simul existentes, conjunctæ, ac sociatæ; hinc *Encyclopædia*, id est, scientiarum orbis seu circulus. Quod autem *hilaris*, & quasi choream ducentes, aut manibus instrumenta Musica tenentes fingantur ac pingantur, innuitur Voluptas ingenua, quæ ex litterarum studijs hauritur. Nam litteræ juvenibus sunt necessaria, senibus jucundæ: pauperibusopes suppeditant, opulentis adjungunt ornamentum: in rebus adversis solatio sunt, in secundis gloriæ: claro natis genere splendorem augment: obscuris origine, claritatis initium conciliant. De litterarum laudibus & jucunditate egregiè Muretus Orat. 2. Neque verò, inquit, pertimescendum est, ne aut labore frangantur, aut voluptatis irretiantur illecebris, qui ætatis suæ florem litterarum studijs dedicandum esse statuerunt. Tanta siquidem est oblectatio, paulatim acquirendâ cognitione rerum sese pascentis animi, ut, eâ qui perfruuntur, ab ijs neque laboris tœdium, neque avocantium voluptatum blanditiæ sentiantur. Itaque sapienter Poëtæ cum ceteros Deos omnes Veneris imperio subdidissent, in Minevam modò, & in studiorum præfides Musas nihil ei, nihil Cupidini juris esse voluerunt. Quanta autem voluptas ea, quæ discendo sentitur, major sinceriorque sit, vel illud indicio est, quòd aliarum, etiam qui illis plurimum tribuunt, satietatem tamen quandam esse, ac tœdium, confitentur; hujus ut quisque percepit plurimum, ita eam acriùs atque avidiùs concupiscit. Hæc vir ille doctissimus. Sensit hæc voluptatem Maro, qui 2. Georg.

Me verò primum *dulces* ante omnia Musæ,
 Quarum sacra fero, ingenti percussus amore,
 Accipiant, cœlique vices ac sidera monstrent.
 Quod eò explicare possumus, ut qui hoc studio afficiuntur, à blandis

(c) *Litterarum utilitas & oblectatio.*

dis illecebris sint immunes, rectoque virtutis tramite ad astra tendant, neque se brutarum Voluptatum sordibus inquinari patiantur. Et Tullius in Lucullo: Est enim animarum, ingeniorumque naturale quoddam quasi pabulum, consideratio, contemplatioque naturæ, qua erecti humana despiciamus, cogitantesque supera ac cælestia, hæc nostra ut exilia & exigua contemnimus. Accedit Plinius, qui in epistola ad Maximum: Et gaudium, ait, mihi, & solatium in litteris; nihilque tam lætum, quod his lætius: nihil tam triste, quod non per has sit minus triste &c. Eloquentissimus Oratorum in orat. pro Archia Poëta: Hæc, inquit, studia adolescentiam alunt, senectutem oblectant, secundas res ornant, adversis perfugium ac solatium præbent: delectant domi, non impediunt foris, pernoctant nobiscum, peregrinantur, rusticantur.

IV. (d) Præterea Musæ sunt incolæ *Heliconis*, & aliorum montium; vel quia sublimes & arduæ, quas vulgus iners non capit; vel quia doctrinarum avidi à civili tumultu se abdere in Solitudinem consueverunt. Hinc litterarum studium vocatur *Otium*, hoc est, ab alijs occupationibus vacatio. De quo Cicero: Quid dulcius est otio litterario? id est studio, &, ut ita dicam, negotioso otio. Benè Petrarcha Dial. 21. Duas, inquit, otij species definiunt: Operosum alterum, atque in ipsa requie laborantis, ac circa honesta studia solliciti, quò nihil est dulcius. Alterum inertis & languidi, & solam requiem complexi, quò nihil foedius, nihil similis est sepulchro. Quod Ovidius de Poëticis asserit, hoc de cæteris quoque litteris intelligendum:

Carmina secessum scribentis, & otia quarunt.

De hoc secessu eleganter Quintilianus lib. de Oratorib. Me verò dulces, ut Virgilius ait, Musæ remotum à sollicitudinibus, & curis, & necessitate quotidie aliquid contra animum faciendi, in illa *Sacra*, illòsque *Montes* ferant; nec insanum ultro & lubricum forum, famamque pallentem trepidus experiar. Non me fremitus salutantium, nec anhelus libertus excitet: nec incertus futuri, testamentum pro pignore scribam: nec plus habeam, quàm quod possim, cui velim, relinquere, quandoque fatalis & meus dies veniet, statuárque tumulo non mæstus & atrox, sed hilaris, & coronatus. Doctè & ab experientia Romanus Philosophus: Inimica est multorum conversatio. Convictor delicatus paulatim enervat & emollit; Vicinus dives cupiditatem irritat; Malignus comes quanavis candido & simplici rubiginem affricuit. Ego secessi non tantum ab hominibus, sed etiam à rebus; & primùm à rebus

(d) *Musa secessum amat.*